

[Holger Eriksen.]

domsbesidderen af i dag, men ikke erhvervet som sådant og dermed heller ikke ejendomsbesidderen af i morgen.

Jeg læste for et par år siden et referat af en tale, som en tysk professor i landøkonomi havde holdt ved et stævne i Tyskland. Denne professor påpegede det aldeles rigtige, at den storstilede beskyttelse, der ydes det tyske landbrug, ikke kommer erhvervets udøvere til gavn. Den bliver nemlig kapitaliseret og ved ejerskifte omsat til øget gæld for brugeren. Man kan opstille følgende årsagsrække: beskyttelse, subsidieordning eller skattelettelse, hvad ejendomsskatterne angår; det giver altid højere salgspriser og dermed øget gæld for den nye bruger. Hvis man f. eks. fulgte det forslag, der er fremsat af formanden for Tolvmandsforeningerne, hofjægermester Garth-Grüner — jeg tror, det lød på en årlig statslig ydelse på 40 kr. pr. td. land til hver landbruger — og hvis man kunne skabe nogenlunde garanti for, at denne ydelse ville være vedvarende, ville de pågældende ejendomme straks stige i pris med den kapitaliserede værdi af denne statslige ydelse. Nu er der naturligvis adskillige, der vil sige: det kan være os ligegyldigt, om vi skal skatte til kapitalen eller til samfundet; men det gælder ikke i forbindelse med de amts- eller sognekommunale ejendomsskatter. Hvis man f. eks. letter en ejendomsbesidder for en skattebyrde, der kapitaliseret svarer til 20 000 kr., vil ejeren straks tilegne sig dette beløb med det resultat, at den nye ejer får en gæld af tilsvarende størrelse, men denne nye ejer vil derved ikke være ligestillet med den forrige ejer før skattnedsættelsen. Det offentlige må nemlig have sine udgifter dækket, og det vil i så fald ske gennem større personlige skatter. Foruden den øgede gældsbyrde ville den nye ejer derved samtidig have fået en øget skattebyrde. Det, han havde opnået ved en såkaldt reform, var større udgifter, end han havde i forvejen. Men selvfølgelig vil en omlægning af skatterne fra ejendom til indkomst betyde øjeblikkelig fordel for mange ejendomsbesiddere, og denne fordel er naturligvis størst, hvis vedkommende har en ringe skattemæssig indkomst, eller hvis en del af indkomsten unddrager sig beskatning.

Jeg skal i denne forbindelse henvise til en artikel i *Finanstidende* den 26. august 1960. Man fastslår dér, at kontorchef S. P. Jensen fra De samvirkende Landboforeningers sekretariat har gjort op, at man kan finde landbrugets nettoindkomst ved fra dets nettofaktorindkomst at trække de samlede omkostninger til den lønede arbejdskraft, ejendomsskatter, renter af den samlede gæld og forsikringsudgifter. Slutbeløbet skulle derfor for 1957 blive en indkomst for samtlige landbrugere på 2 334 mill. kr., og, siger kontorchefen, dette er i ganske god overensstemmelse med de skattemæssigt opgivne indtægter. *Finanstidende* peger imidlertid på, at beløbet ikke omfatter værdien af egen bolig, der ifølge Landøkonomisk Driftsbureaus undersøgelser kan ansættes til 130 mill. kr. Det omfatter heller ikke indkomsten fra bierhverv, formuebesiddelse og arbejde uden for landbrugserhvervet. Disse indkomster anslås efter undersøgelser til 140 mill. kr. Forsigtigt ansat har landbrugets nettoindkomst for det nævnte år været 3 200 mill. kr., når man til de skattemæssige indtægter lægger det beløb, der er trukket fra for betalt skat for det foregående år. Det vil altså sige, at der kommer til at mangle 600 mill. kr. *Finanstidende* skriver i den anledning — jeg beder om tilladelse til at citere —:

„Hvor er de sidste 600 millioner blevet af? Mere konstruktiv end den direkte besvarelse af dette nærgående spørgsmål er måske en konstatering af, at landbruget ved at spare marginalskatten af 600 mill. kr. — formentlig et beløb af størrelsesordenen 150 mill. kr. — indtager en begunstiget særstilling i sammenligning med hovedparten af de danske skatteydere. En særstilling, som yderligere accentueres derigennem, at erhvervets forbrug af egne produkter i begge opgørelser ikke er medregnet — og ikke skal medregnes — til detailsalgsværdi, men kun til den værdi, som svarer til erhvervets egne salgspriser. Den heraf følgende begunstiging i forhold til erhverv, som ikke har adgang til forbrug af egne produkter, er af statistisk departement for tidligere år opgjort til ca. 130 mill. kr., og beløbet kan ikke antages at have været mindre i 1957.“